

Emlékeztető

2013 JÚN 03

a Fővárosi Törvényszék útján
Magyarország Alkotmánybírósága részére
Budapest

69P

Tisztelt Alkotmánybíróság!

FŐVÁROSI TÖRVÉNYSZÉK 15. 9.

FŐLAJSTROMSZÁM: 69.P.23.736/2012. 8/3

KEZDŐIRATON:

Postán / Gyűjtőládába / Személyesen / E-mailen / Faxon

Érkezett: 2013 JÚN 03.

PÉLDÁNY: ..... I ..... IV 1

MELLÉKLET: 1 ..... KOZTUK: *ujj*

FŐLAJSTROMSZÁM: 23736/92

UTÓIRATON:

Alulírott dr. Tordai Csaba ügyvéd (nyilvántartó kamara és nyilvántartási szám: Budapesti Ügyvédi Kamara 01-020857, székhely: 1025 Budapest, Csalán út 27., telefonszám: +36-1-3766041, telefax: +36-1-7002373, e-mail: tordai.csaba@tordaicsoaba.hu) a mellékletként csatolt meghatalmazás alapján az atlatszo.hu Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság (székhely: 1084 Budapest, Déri Miksa u. 10. 4/9., a továbbiakban: panaszos) képviselőjében eljárva az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján a Fővárosi Ítéltábla által 2.Pf.22.339/2012/4. szám alatt hozott jogerős másodfokú ítélettel szemben

alkotmányjogi panaszt

nyújtok be, amelynek keretében kérem, hogy a tisztelt Alkotmánybíróság azt – a Fővárosi Törvényszék által 69.P.23.736/2012/5. szám alatt hozott elsőfokú ítéletre is kiterjedően – semmisítse meg.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/1002-0/2013
Érkezett:	2013 JÚN 26.
Példány:	I-1
Melléklet:	A db
Előadó:	<i>Kud</i>

1. A panaszos 2012. július 5-én az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) alapján adatigénnyelést fordult a Magyar Fejlesztési Bank Zrt.-hez, amelyben kérte, hogy az adja ki a [REDACTED] Társasággal (cégjegyzékszám: [REDACTED]) 1999. január 1-je és 2000. december 31-e között kötött (a) kölcsön- vagy hitelszerződést, (b) az (a) pontban megjelölt szerződés megkötésére vonatkozó cenzúra- vagy hitelbizottsági döntést, (c) az (a) pontban megjelölt szerződés teljesítésére, a hitel ill. kölcsön visszafizetésére vonatkozó elszámolást, (d) az a) pontban megjelölt szerződés előkészítésével, megkötésével és teljesítésével kapcsolatos egyéb dokumentációt. Az MFB Zrt. 2012. július 13-án kelt, aznap elektronikus úton megküldött levelével megtagadta az adatigénnyelés teljesítését, amelyben arra hivatkozott, hogy a megkeresés tárgya teljes egészében banktitkot képez.

A panaszos ezt követően bírósághoz fordult, azonban a Fővárosi Törvényszék a 69.P.23.736/2012/5. számú elsőfokú ítéletével a keresetet elutasította, amelyet a panaszos fellebbezése nyomán eljáró Fővárosi Ítéltábla a 2.Pf.22.339/2012/4. számú ítéletével helybenhagyott. Az ügyben a Kúria előtti felülvizsgálati eljárás, illetve perújítás nincs folyamatban, a jogerős ügydöntő határozat végrehajtásának felfüggesztéséről nem született döntés.

2. A jogerős ítélet álláspontom szerint sérti a panaszosnak az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésében elismert, a közérdekű adatok megismeréséhez való jogát. A másodfokú ítélet jogerős, azzal szemben a panaszosnak rendes jogorvoslati lehetősége nincs, így az Abtv. 27. § b) pontjában meghatározott követelmény az Alkotmánybíróságnak a 735/D/1995. AB végzés óta töretlenül érvényesített gyakorlata szerint teljesül.

G

A bírói ítéletet annak alaptörvény-ellenessége érdemben befolyásolta, hiszen elutasította a panaszosnak a közérdekű adatok megismerésére irányuló igényét. A jelen ügyben felvetett kérdés a közérdekű adatok megismeréséhez való jog szempontjából alapvető alkotmányjogi jelentőségű, mivel a kizárólagos állami tulajdonban álló, speciális hitelintézet kezelésében levő banktitok és a közérdekű adatok megismeréséhez való jog egymáshoz való viszonyát érinti.

A jogerős ítéletet a panaszos 2013. április 4-én vette kézhez, így az Abtv. 30. § (1) bekezdése és az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013. (II. 27.) AB Tü. határozat 28. § (2) bekezdése alapján a panasz benyújtására nyitva álló határidő 2013. június 3-a, amelyet a panaszos megtartott.

3. Egy demokratikus állam működésének átláthatósága jogállami alapkövetelmény, amelynek egyik legfontosabb jogi garanciája az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésében elismert, az információs szabadsághoz való jog, vagyis a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok mindenki által megismerhetősége. Az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdése a közpénzekkel összefüggésben külön is rögzíti, hogy „[a] közpénzekkel gazdálkodó minden szervezet köteles a nyilvánosság előtt elszámolni a közpénzekre vonatkozó gazdálkodásával. A közpénzeket és a nemzeti vagyont az átláthatóság és a közélet tisztaságának elve szerint kell kezelni. A közpénzekre és a nemzeti vagyona vonatkozó adatok közérdekű adatok.”

A Magyar Fejlesztési Bank nem egy magántulajdonban álló, a tulajdonosai pénzéből gazdálkodó, normál kereskedelmi bankként működő hitelintézet. Ezt támasztja alá, hogy a Magyar Fejlesztési Bank Részvénytársaságról szóló 2001. évi XX. törvény (a továbbiakban: MFBtv.) 1. § (2) bekezdése szerint „[a]z MFB Zrt. részvényeinek száz százaléka a Magyar Állam tulajdonában van”, vagyis az MFB Zrt. alaptőkéjét a magyar állam bocsátja rendelkezésre, ezért az közpénznek minősül. Az MFBtv. 5. § (1) bekezdés a) pontja szerint a magyar állam „a központi költségvetés terhére készfizető kezesként felel az MFB Zrt. által forrásszerzés céljából felvett, éven túli lejáratú hitelekkel és kölcsönökkel, valamint kötvénykibocsátásokból eredő fizetési kötelezettségek teljesítéséért.” Az idézett törvényi rendelkezések szerint az MFB Zrt. hitelkihelyezésének forrásául szolgáló eszközökért a magyar állam készfizető kezesként felel: ha egy-egy hitelkihelyezésen veszteséget szenved el, azért végső soron a magyar állam a központi költségvetésből áll helyt, vagyis azok közpénznek minősülnek. Az MFBtv. 2. §-a ezen túl pontosan meghatározza, hogy az MFB Zrt. a kormányzat gazdaságpolitikájának támogatása érdekében, speciális szakosított hitelintézetként tevékenykedik, amely üzletszerű tevékenységet az MFBtv. 3. § (1) bekezdése szerint csak e cél érdekében folytathat.

Az az adós, aki az MFB Zrt. hitelét igénybe veszi, mindennek tudatában van: maga választja azt a lehetőséget, hogy a közcélokot szolgáló, közpénzekből működő MFB Zrt.-től vesz fel hitelt – különösen arra tekintettel, hogy a hitelfelvétel célja érdekében kereskedelmi banki szolgáltatáshoz kedvezőtlenebb feltételekkel vagy sehogy nem jut hozzá. Éppen ezért ugyanakkor a közösségnek az információs szabadság keretében joga van ahhoz, hogy a közpénzekből, közcélok érdekében nyújtott hitel feltételeit és részleteit megismerhesse, mivel az állami működés és a közpénz-felhasználás átláthatósága csak így érvényesülhet.

4. A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény 50. § (1) bekezdése szerint „[b]anktitok minden olyan, az egyes ügyfelekről a pénzügyi intézmény rendelkezésére álló tény, információ, megoldás vagy adat, amely ügyfél személyére, adataira,

vagyoni helyzetére, üzleti tevékenységére, gazdálkodására, tulajdonosi, üzleti kapcsolataira, valamint a pénzügyi intézmény által vezetett számlájának egyenlegére, forgalmára, továbbá a pénzügyi intézménnyel kötött szerződéseire vonatkozik.”

A banktitok rendeltetése ennek megfelelően az, hogy a banki ügyfél szenzitív gazdasági érdekeivel összefüggő egyes adatait, üzleti titkait védelmezze. A banktitok ezért az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében elismert magánélet védelméhez való jog érvényesülését szolgálja (az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésében elismert, a személyes adatok védelméhez való jog természeténél fogva csak természetes személyeket illet meg, így a jogi személyek esetében a magántitok védelme a VI. cikk (1) bekezdésén alapul).

A magánautonómia a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jog legitim korlátja lehet azzal, hogy a korlátozás alaptörvény-szerűségéhez az is szükséges, hogy a korlátozás arányos legyen.

5. Az Infotv. 27. §-a a közérdekű adatok megismerésének korlátjaként a banktitkot nem nevesíti, utal azonban arra, hogy az üzleti titok a közérdekű adat megismerésének korlátja lehet. A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 81. § (2) bekezdése szerint „[ü]zleti titok a gazdasági tevékenységhez kapcsolódó minden olyan tény, információ, megoldás vagy adat, amelynek nyilvánosságra hozatala, illetéktelenek által történő megszerzése vagy felhasználása a jogosult - ide nem értve a magyar államot - jogszerű pénzügyi, gazdasági vagy piaci érdekeit sértené vagy veszélyeztetné, és amelynek titokban tartása érdekében a jogosult a szükséges intézkedéseket megtette.”

A banktitok és az üzleti titok definíciójának összevetéséből egyértelműen megállapítható, hogy a banktitok minden esetben kimeríti az üzleti titok fogalmát is: minden egyes banktitok a pénzügyi intézmény vonatkozásában az ügyfél üzleti titkának is minősül. A banktitok önálló, az üzleti titok mellett történő nevesítését az indokolja, hogy a pénzügyi intézménytől az ügyfél alappal várhatja el, hogy a kezelésében levő, nagyszámú üzleti titkait mások számára ne tegye hozzáférhetővé – attól függetlenül, hogy az ügyfél a titok „titokban tartása érdekében a jogosult a szükséges intézkedéseket megtette[-e].”

Míndezek alapján nincs alkotmányos indok arra, hogy a magánautonómia védelme (személyes adatok védelme) és a közérdekű adatok nyilvánossága közötti egyensúly megtalálása során a banktitok más megítélés alá essen, mint az üzleti titok.

A Ptk. 81. § (3) bekezdése alapján a közpénzek vonatkozásában csak az az információ minősül üzleti titoknak, amelynek „megismerése az üzleti tevékenység végzése szempontjából aránytalan sérelmet okozna”. A jogerős bírósági ítélet ezt a követelményt a banktitokra nem látta alkalmazhatónak, így nem végezte el azt a mérlegelést, hogy a banktitok nyilvánosságra kerülése okoz-e aránytalan sérelmet a hitelfeltevő számára, hanem abból indult ki, hogy a banktitok teljes egészében felülírja a panaszosnak a közérdekű adatok megismeréséhez való jogát.

Ez a panaszos álláspontja szerint azzal jár, hogy a közérdekű adatok megismeréséhez való jog aránytalan korlátozást szenved, mivel a közösség anélkül van elzárva a banktitoknak minősített információ megismerésétől, hogy a bíróságnak mérlegelnie kellett volna, milyen érdek fűződik a hitelfeltevő oldalán a közérdekű adat titokban maradásához. Az Alaptörvény 28. cikkében előírt értelmezési követelményből a panaszos szerint az az alaptörvény-konform értelmezés következne, hogy a banktitkot az Infotv. alkalmazásában az üzleti titok egyik

speciális esetének kell tekinteni, amelynek megismerhetőségére ezért a Ptk. 81. § (3) bekezdését kell alkalmazni. Ennek a követelménynek a támadott bírósági ítélet nem felel meg, ezért az sérti az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdését.

6. Az eljáró bíróságok a jelen ügyben nem látták alkalmazhatónak az MFBtv. 18/A. § (1) bekezdését, amely szerint „[a]z MFB Zrt. esetében – az ügyfél személyére, valamint az ügylet összegére vonatkozó adatok kivételével – banktitok minden olyan, az egyes ügyfelekről az MFB Zrt. rendelkezésére álló tény, információ, megoldás vagy adat, amely ügyfél adataira, vagyoni helyzetére, üzleti tevékenységére, gazdálkodására, tulajdonosi, üzleti kapcsolataira, valamint az MFB Zrt. által vezetett számlájának egyenlegére, forgalmára, továbbá a pénzügyi intézménnyel kötött szerződéseire vonatkozik.” Ennek megfelelően e törvényi rendelkezéssel összefüggésben az alkotmányjogi panasz előterjesztésének feltételei sem állnak meg; annak ellenére, hogy többek között e rendelkezésből – *a contrario* – vezette le a bíróság, hogy a 2011. január 1-je előtti MFB-ügyletek vonatkozásában a banktitok teljes egészében korlátját képezi a közérdekű adatok megismerésének.

Megjegyzi azonban a panaszos, hogy a hivatkozott törvényi rendelkezés a megismerhető banktitok körét a Ptk. 81. § (3) bekezdésénél lényegesen szűkebben határozza meg, ezzel nem teszi lehetővé azt, hogy a közpénzekből történő hitelnyújtás körülményei és feltételei, illetve a visszafizetésre vonatkozó adatok megismerhetőek legyenek. Ezek nélkül viszont az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdésében is tételezett közpénz-átláthatóság nem valósulhat meg.

Budapest, 2013. április 3.

Tisztelettel,

dr. Tordai Csaba

DR. TORDAI CSABA ÜGYVÉD
1025 BUDAPEST, CSALÁN ÚT 27.

